

інформаційно-технічних засобів з метою збору інформації і впливу на індивідуальну і суспільну свідомість. Під впливом змісту інформаційних потоків, які людина сприймає, акцентів на окремих його фрагментах, інших факторів у неї формується образ мислення, її світогляд, система цінностей і інтересів, які з часом збагачуються і розвиваються в той чи інший бік, виступають під час аналізу поточної інформації уже у вигляді своєрідного морально-семантичного фільтру. Власне, від орієнтації та усталеності цього фільтру суттєво залежать вчинки, поведінка людини в тій чи іншій ситуації. На змістовні та якісні характеристики фільтру впливають історичні, національно-етнічні характеристики, система освіти, релігійні та філософські течії, ідеологічна пропаганда, інші складові інформаційного середовища. Природно, що значну роль при цьому відіграють засоби масової інформації (періодичні видання, радіомовлення та телебачення, Інтернет).

Поряд з традиційними методами управління суспільством, колективами і окремими особистостями все ширшого значення набуває метод централізованого впливу на широкі верстви населення – метод інформаційного управління. А одним із основних постулатів теорії управління є положення, згідно з яким еволюції у масовій свідомості досягнути набагато простіше, ніж здійснити революційні зміни.

Бичко Н.І.

БОТАНІЧНА НОМЕНКЛАТУРА (РОЗДІЛ «ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «РЕЦЕПТУРА»З ПРЕДМЕТУ «ЛАТИНСЬКА МОВА»)

Кафедра іноземних мов

Вищий державний навчальний заклад

«Буковинський державний медичний університет»

«Латинська мова» у медичному вузі передбачає вивчення розділу «Лексико-семантичне забезпечення вивчення теми «Рецептура», який включає в себе достатньо тем, присвячених ботанічній номенклатурі: «Назви лікарських рослин у номенклатурі лікарських засобів»; «Прикметники I групи у ботанічній номенклатурі»; «Прикметники III відміни в ботанічній номенклатурі» і т.д. Отже, беручи до уваги специфіку предмета, актуальність нашого дослідження полягає у виокремленні основних класифікаційних засад у ботанічній номенклатурі, що дозволить детальніше ознайомити студентів з вищезазначеним розділом дисципліни. З цього огляду об'єктом свого лінгвістичного аналізу ми обрали назви лікарських рослин у ботанічній та фармацевтичній номенклатурі. У світогляді наших предків ботанічні назви рослин відігравали значущу роль щодо лікування різних хвороб. Розвиток біологічної науки привів до появи величезної кількості нових біологічних термінів, утворених на базі грецьких і латинських слів. Велика потреба в новітніх методах класифікації рослинного і тваринного світу, оскільки попередня система створювалась на основі довільно взятих ознак. Дявидів рослин і тварин не було загальноприйнятими назв, а передавались вони великими термінами, що звичайно ускладнювало класифікацію назв та виникали великі проблеми щодо утворення систематики ботанічних назв рослин, які використовуються у фармації і до нашого сьогодення.

Шведський вчений Карл Лінней (1707-1778) вперше застосував *бінарну номенклатуру* і побудував владу *штучну класифікацію рослин і тварин*, описав біля 1500 видів рослин. Згідно з біноміальною номенклатурою К. Ліннея, кожний вид визначається двома латинськими назвами - родовою і видовою. Принцип подвійних назв зберігся в систематиці рослин і тварин донині. З плином часу кількість назв рослин і тварин зростала, а відсутність сталих номенклатурних правил призводила до їх плутанини. Назріла потреба виробити єдині для всіх ботаніків і зоологів номенклатурні правила. В 1867р. у Парижі на Міжнародному ботанічному конгресі були прийняті *«Правила ботанічної номенклатури»*, які постійно змінюються та доповнюються. Міжнародні правила зоологічної номенклатури вперше були опубліковані в 1905 р. Згодом на зоологічних конгресах у ці правила внесені відповідні зміни, доповнення, поправки. Нині діють *Міжнародний кодекс ботанічної номенклатури*, прийнятий XV Японським Міжнародним ботанічним конгресом, та *Міжнародний кодекс зоологічної номенклатури*, прийнятий XX Генеральною асамблеєю Міжнародного союзу біологічних наук. Згідно з вимогами кодексів, наукові назви всіх систематичних груп рослинного і тваринного світу мають бути латинськими або латинізованими, а біологи усіх країн повинні дотримуватися вказівок кодексів під час утворення нових латинських назв. Біологічна латина є міжнародною, спільною для різних мов. Оволодіння нею не лише сприяє вивченню спеціальних дисциплін, але і взаєморозумінню представників біологічних наук різних країн і національностей.

Наприклад родина Asteraceae:

Artemisia absinthium L. — полин гіркий. *Artemisia* — так називали полин античні автори. Можливо, назва пов'язана з ім'ям грецької богині Артеміди (*Artemis*). Пліній вважає, що назва дана на честь Артемізії Галікарнаської, дружини Мавзола, короля Карії (IV ст. до н. е.), яка вилікувалась за допомогою цієї рослини. Можливо також, що в основі назви лежить грецький прикм. *Artemes* — неушкоджений, здоровий, у зв'язку з лікувальними властивостями рослини. Іменник *absinthium* походить від грецького *a* — не, *psinthos* — задоволення, тобто рослина, яка не дає задоволення через свій гіркий смак.

Родина Solanaceae:

Atropa belladonna L. — красавка, белладонна або соннота. *Atropa* — таку назву дав цьому роду К. Лінней через отруйні його властивості, що пов'язано з ім'ям грецької богині — Атропи, яка нібито перерізує нитку життя кожного смертного (від грецького *atropos* — неминучий, невідворотний, безповоротний). Іменник *belladonna* — від італійського *bella* — гарна, *donna* — жінка. Жінки соком ягід цієї рослини натирали як

рум'янами шоки і закапували його в очі, внаслідок чого розширювались зіниці й очі мали блискучий вигляд і ставали темними.

Datura stramonium L. — дурман звичайний. Назва *Datura* — від арабського *tatorah* (*tat* колоти, оскільки ця рослина з колючими плодами). Походження *stramonium* нез'ясовано, але є припущення, що слова *stramonium* і *datura* мають спільний корінь.

Hyoscyamus niger L. — блекота чорна. *Hyoscyamus* — від давньогрецького назви рослини *hyoskyamos* (*hyos* — свиня, *kyamo s* — біб). Назву дано Діоскоридом, який помітив, що свині, які поїдали рослину з плодами, падали в судомах і гинули. Швейцарський фармаколог Чирх вважає, що префікс *hyos-* використаний зневажливо — "свинячий біб", очевидно, через те що блекота росте на смітниках. *Niger* (*-a, -um*; прикм.) — чорний (зів квітки чорно-фіолетовий).

Родина *Rapaveraceae*:

Chelidonium majus L. — чистотіл великий. Назва *Chelidonium* походить від грецького *chelidon* — ластівка (мабуть, тому що рослина з'являється з прильотом ластівок і в'яне з їхнім відльотом). У працях Діоскорида є ще одне народне повір'я про цю траву: "Розповідають, якщо пташеня ластівки осліпне, ластівка-мати приносить цю траву і виликовує його". *Majus* — порівняльний ступінь від прикм. *magnus* (*-a, -um*) — великий.

Бронських С.В.

ПРОБЛЕМА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТРАДИЦІЙНОГО МАТЕРІАЛУ В ХУДОЖНЬОМУ ТВОРІ

Кафедра іноземних мов

Вищий державний навчальний заклад

«Буковинський державний медичний університет»

Вивчення наслідування булгаківських традицій в літературі ХХ століття сприяло дослідженню літературних шедеврів М. Булгакова та творів його послідовників, чії романи можна сміливо назвати романами-продовженнями найпотужнішого твору М. Булгакова «Майстер і Маргарита». Булгаківська традиція у творчості письменників ХХ століття – одна з надзвичайно важливих і малодосліджених проблем сучасного літературознавства. Проблема булгаківської традиції, формування якої чітко прослідковується в літературі, потребує ґрунтовного вивчення. Для цього, необхідно розширити обрії розгляду категорії традиції у М. Булгакова та булгаківської традиції у його послідовників. Йдеться про те, що для початку необхідно проаналізувати вплив великих геніїв пера, на творчість Михайла Опанасовича відхиляючись від хибного сприйняття його як автора власне тільки «Майстра і Маргарити». Це б дозволило осмислити вплив одного твору на літературний процес декількох десятиліть. Вплив булгаківської майстерності на багатьох письменників із світовим ім'ям є незаперечним.

Актуальність теми зумовлена осмисленням розгляду функціонування традиційного матеріалу у М.Булгакова та булгаківського матеріалу у світовій літературі другої половини ХХ ст. Крім того, вона обумовлена важливістю дослідження традиційних образів і мотивів роману М. Булгакова «Майстер і Маргарита» з точки зору генеалогії, та їх ролі в організації внутрішньої структури і та вираженні філософської концепції нових творів-продовжень. Оскільки проблеми прототіпності образів в більшості робіт не пов'язані з аналізом тексту, його внутрішньою структурною організацією, в нашій роботі актуальним є аналіз дії конструктивних принципів організації тексту роману на рівні структури спорідненості образів та мотивів та дослідження жанрових особливостей романів-продовжень.

Проаналізовано булгаківські художні нововведення, які із вдячністю визнали такі видатні письменники як Д. Апдайк «Кентавр», Чінгіз Айтматов «Плаха», брати Стругацькі «Кульгава доля», Ю. Домбровський «Факультет непотрібних речей». Дані романи проаналізовано у якості прикладів використання певних та вибіркових булгаківських прийомів, образів та мотивів.

Основним методологічним підґрунтям нашої роботи стала теорія традиційних сюжетів А. Нямцу, в якій серед методів наслідування виділяється прийом продовження, та саме два фундаментальних романа – продовження булгаківського твору «Майстер і Маргарита», «Повернення Воланда, або Нова диявольада» В. Ручинського та «Перший із перших, або дорога з Лисої гори» В. Кулікова у ракурсі вивчення запозичень традиційних сюжетів, образів і мотивів у самого М. Булгакова та булгаківської традиції у вищезазначених письменників.

На нашу думку М. Булгакову властивий оригінальний, приголомшливо несподіваний, незвичний погляд на світ, який став певним лейблом в літературному процесі ХХ століття. Однак цілком очевидним є факт, який він майже декларував про його зв'язок з літературною традицією. Він дуже органічно входить у російську та світову літературу.

Його відштовхування від традицій та становлення як письменника – це результат поглиблених релігійно філософських і богословських пошуків, естетичного освоєння традиції. М. Булгаков тісно пов'язаний із срібною добою, проте, його літературна спадщина знаменувала новий, зовсім інакший етап для російської та світової літератури.

Сучасне літературознавство акцентує увагу на вивченні функціонування традиційного сюжетно-образного матеріалу різних генетичних груп. За останні роки, цей аспект суттєво розвинувся. Причиною такого гострого інтересу в даному напрямку є тенденція людства до пошуку духовності, спроба почути відлуння голосів прашурів та становлення національної свідомості. Ці спроби базуються на зв'язках загальнолюдської